

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

ירחי כלה

ביום שני השבוע נערך בישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד מעמד 'ירחי כלה' - יום עיון ולימוד לעילוי נשמת הגאון רבי לוי יצחק שניאורסון, שנסתלק בכ' במנחם-אב. לצד שיעורים במגוון סוגיות נערך מושב מרכזי שיוחד לאתגרי הדור ולהתמודדויות הייחודיות של קהילות ומשפחות בעת הזאת. הציבור הפנה שאלות אל רבני הקהילות, ואלה הציגו את תשובותיהם.

רגעי קסם לנוער

בעקבות הצלחת הערכה רגעים של קסם, לחיזוק הקשר בין בני זוג, הושקה בימים האלה ערכת רגעים של קסם פלוס, לחיזוק הקשר והפתיחות בין הורים למתבגרים. בערכה שלושה משחקים שיאפשרו למתבגרים לשתף את הוריהם בעולמם הפנימי, בדרך מהנה ומקרבת. את הערכה פיתחה הגב' מרב לביא, יועצת זוגית ומשפחתית ופסיכותרפסיטית. טל' 072-3954891 או באתר bit.ly/kesemp

שבת אחים - בגן עדן

ההרכב המשפחתי שבת אחים משיק אלבום חדש - בגן עדן מקדם, ניגוני חתונה שמוחים, עדינים ומרגשים, וגם הפעם מתארח נגן הכליזמר חיליק פרנק. הפצה: דברי שיר 077-3220338.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:41	8:20	7:41	7:26
8:42	9:23	8:35	8:23

פרקי אבות: פרק ה

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

כשהלילות מתארכים הספרים נפתחים

עם כל הכבוד לעיסוקינו הרבים, אין הם יכולים לבוא על חשבון חיבור קבוע ורציף עם התורה. היא בעבורנו כמים לדג

חיבור ישיר לתורה. צעירים בפריס לומדים תורה (צילום: טירי גואז)

השבוע ציינו את ט"ו באב, שקיבל בימינו אופי של חתונות ושל חיזוק הקשר שבין איש לאשתו. אלה דברים חשובים בהחלט, אבל לט"ו באב יש עוד היבט גדול וחשוב - היום הזה מציין את נקודת המעבר מן הקיץ אל החורף.

בעונה זו של השנה הימים מתחילים להתקצר והלילות להתארך. בימים הארוכים בני האדם פעילים יותר בחוץ, בעבודתם ובעיסוקיהם. בלילות הם שבים לבתיהם. כשהלילה נעשה ארוך יותר, יש לאדם יותר זמן שראוי להקדישו ללימוד התורה. לכן ט"ו באב נושא עמו מסר של הוספה בשיעורי התורה.

לטעום את התפוח

בשנים האחרונות ניכרת מגמה גוברת והולכת של התעניינות ביהדות. מדברים על 'ארון הספרים היהודי', הציבור הרחב חש איננוחות מחוסר היכרותו עם המורשת היהודית, ונוהר לכל מיני במות שבהן עוסקים ביהדות.

אבל יש נקודה שבה צריך לעבור מדיבור 'על' היהדות לצלילה אל תוך מימיה. אפשר לשמוע הרבה הרצאות על טעמו הנפלא של תפוח, על הרכבו המינרלי ועל תרומתו החשובה לאדם. בשלב מסוים יאמרו המאזינים: "טוב, תנו לנו לנגוס בתפוח ולחוש את טעמו".

מתנתקים מלימוד התורה. ברור, הם אוהבים מאוד ורוצים ללמוד תורה, אבל 'זה לא יוצא'. והם גם מוסיפים אנחה כנה.

ט"ו באב מפנה קריאת התעוררות לכל אחד ואחת מאיתנו - חייבים ללמוד תורה. עם כל הכבוד לעיסוקינו הרבים, אין הם יכולים לבוא על חשבון חיבור קבוע ורציף עם התורה. חכמינו המשילו את החיבור הזה לצורך של דג במים; וכך "התורה היא חיינו". איי אפשר להתנתק ממקור החיים, גם אם יש לנו תירוצים טובים.

הבית עולה רמה

המחויבות שחש כל יהודי ללימוד התורה היא מרכיב בסיסי בזהותנו היהודית. עם ישראל כונה 'עם הספר', מפני שבכל קהילה ועדה, בכל הדורות, המראה הטבעי היה לראות בערב בבית המדרש את בעלי המלאכה, הסוחרים ומכובדי העיר, יושבים ולומדים. זה מול גמרא, זה אוחז בידו משנה, השלישי חומש, הרביעי שולחן ערוך, ומי שאינו יודע ללמוד - קורא תהלים.

החיבור הזה אל התורה יעשיר אותנו, יזרים לנו חמצן רוחני ויעניק לנשמתנו הצמאה את המים הזכים שהיא כמהה להם. חיי הבית כולו יעלו רמה. כשהורים לומדים תורה, הילדים סופגים את האהבה לתורה ואת ערכיה. זה הזמן!

מי שהתעורר בו רצון אמיתי להתחבר למורשת היהודית, שפשוט יפתח ספר ויתחיל ללמוד. אפשר להתחיל מחמישה חומשי תורה, מספר הלכה, מהמשנה והתלמוד, מתורת החסידות. יש בימינו ספרי עזר נהדרים, המאפשרים גם למתחילים ללמוד תורה. מובן שהטוב ביותר הוא הצטרף לשיעור תורה קבוע, שבו יש יתרון כפול: לימוד מפי מורה ומסגרת קבועה, שמעודדת את האדם להתמיד בה.

ההתחזקות בלימוד תורה נחוצה לא פחות גם לבעלי רקע תורני. למרבה הצער יש אפילו בוגרי ישיבות, שכאשר הם נכנסים למעגל הבלתי-נגמר של עבודה, סידורים, משפחה - הם למעשה

לאן נעלם קורח?

"ובתיהם ואהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם", נפוצו הכול בחרדה לכל עבר. לכן מפרש רבי יהודה: "הארץ נבקעת תחתיו ובלעתו".

שני פירושים

אלא שהסבר זה יש בו קושי, שהרי נאמר "ותפתח הארץ את פיה", ולא "את פיותיה", וקשה לפרש שנוצרו באדמה פתחים רבים. לכן נזקק רש"י לפירוש נוסף, של רבי נחמיה, שהארץ לא נבקעה תחת רגליהם של הנמלטים, אלא רק נשתפעה כמדרון.

גם בפירוש זה יש קושי, שכן ממשמעותו הפשוטה של הפסוק עולה שפתיחת פי האדמה והבליעה נעשו לעיני כל ישראל, ואילו לפי רבי נחמן ראו בני ישראל את המדרונות שנוצרו ולא את הבליעה עצמה. לכן רש"י מביא את שני הפירושים, שבכל אחד ואחד מהם יש מה שאין בשני.

(תורת מנחם, כרך מז, עמ' 266)

רק נגררו אחריו. מדוע אין משה מזכיר כלל את קורח עצמו?

התשובה לכך פשוטה למדי: משה מסיים ואומר "בקרב כל ישראל", ובכך הוא מבקש לציין את האירועים שכל העם היה עד להם. בליעתו של קורח לא הייתה לנגד עיני כל העם, שכן קורח נמנה עם מקריבי הקטורת, שהיו באוהל מועד, במחנה השכינה, הרחק מעין הציבור. אף הוא נבלע באדמה, אך לא "בקרב כל ישראל". לכן אין משה מזכירו.

בעקבות הבורחים

אלא שלפי הביאור הזה מתעוררת שאלה אחרת: גם בליעת דתן ואבירם אירעה במחנה ראובן, החונים תימנה, ואיך אפשר לומר שהאדמה פצתה את פיה "בקרב כל ישראל"? לכן רש"י מביא את פירושו של רבי יהודה: "כל מקום שהיה אחד מהם בורח".

טבע האדם שבראותו סכנה הוא בורח. ברגע בקיעת האדמה תחת רגלי דתן ואבירם,

בפרשתנו מזכיר משה את "אֲשֶׁר עָשָׂה לְדָתָן וְלָאֲבִירָם... אֲשֶׁר פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַעֵם... בְּקֶרֶב כָּל יִשְׂרָאֵל". רש"י מביא על כך שני פירושים: רבי יהודה – "כל מקום שהיה אחד מהם בורח, הארץ נבקעת מתחתיו ובלעתו". רבי נחמיה – "והלוא כבר נאמר 'ותפתח הארץ את פיה', ולא פיותיה... (אלא) שנעשית הארץ מדרון כמשפך, וכל מקום שהיה אחד מהם, היה מתגלגל ובא עד מקום הבקיעה".

למה נזקק כאן רש"י להביא את מחלוקת רבי יהודה ורבי נחמיה, בשעה שבפרשת קורח, שבה מסופר כל העניין, לא נזקק לכך ולא פירש מאומה על דרך הבליעה?

לא לעיני העם

אלא שבתאורו של משה את מחלוקת קורח ועדתו מתעוררת שאלה גדולה: מדוע הוא אומר "ואשר עשה לדתן ולאבירם", בשעה שבעל המחלוקת הראשי היה קורח, והללו

אמרת השבוע

בלי שינויים

פעם אחת בא אל אדמו"ר מהרי"ד (רבי ישכר דב) מבעלז חסיד מרוסיה, והביא עמו את בנו הקטן. פאותיו של הבן היו קצרות וגם לבושו לא היה כמנהג החסידים. התנצל האב ואמר: "בזמן הזה אי-אפשר לגדל ילדים כמו בשנים קדמוניות".

הגיב הצדיק: "בקריאת שמע נאמר 'וקשרתם אותם לאות על ידכם', שהיא כתיבת פרשיות התפילין. לאחר מכן נאמר 'ולמדתם אותם את בניכם'. ואחר כך נאמר 'וכתבתם על מזוזות ביתך', שזו כתיבת מזוזה. ונשאלת השאלה, למה כתבה התורה את חינוך הבנים בין שתי מצוות שהן בכתיבה?

"אלא שבכתיבה ברור לכול שחייבים לכתוב את התפילין והמזוזות מתוך הקפדה על כל קוץ ותג, ואיש לא יאמר שבימינו אי-אפשר להקפיד על כל ההקפדות. בדיוק כך יש להתייחס לחינוך הבנים – חייבים להקפיד על כל פרט ואסור לטעון שנשתנו הזמנים".

פתגם חסידי

"העשירים חושבים ש'עוצם ידי עשה לי את החיל הזה' – שעצימת ידם ממתן צדקה היא המעשירה אותם. טעות היא. פתיחת היד היא מקור העושר" (אמרי אמת)

קריאת שמע | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

זהירות בין אדם לחברו

"הישמר לך פן יפתה לבבכם" (דברים יא, טז). עיקר השמירה צריכה להיות בענייני "לכם", בדברים שבין אדם לחברו. כי בדברים שבין אדם למקום האדם זהיר יותר, אבל בדברים שבין אדם לחברו יש צורך בשמירה יתרה.

(נפלאות גדולות)

בלי פיזיות

"ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה" (דברים יא, יז). עליכם לאבד את המהירות, את הפיזיות. עשו את מעשיכם במתינות, ביישוב הדעת ובשלוות הנפש.

(הבעל שם טוב)

עבודה בפנים

"ולעבדו בכל לבבכם" (דברים יא, יג). לא נאמר בשום מקום שעבודת ה' צריכה להיות בפרסום, אלא עליה להיות בלב, בפנים. זו כוונת המאמר: "איזהו גיבור, הכובש את יצרו" (אבות ד, א). גיבור הוא מי שכובש את יצרו הטוב ואינו מראה אותו לכל אחד ואחד.

(עיטורי תורה)

יכול של תורה

"ואספת דגנך ותירושך ויצהרך" (דברים יא, יד). "דגנך" רומז על החלק הנגלה שבתורה; "תירושך" על החלק הנסתר, כמאמר חז"ל (עירובין סח)

"נכנס יין יצא סוד"; ו"יצהרך" רומז לרזין דרזין, "נשמתא לנשמתא".

(לקוטי תורה)

אין אמצע

"וסרתם ועבדתם אלוקים אחרים" (דברים יא, טז). "וסרתם" – כאשר אדם מפריד את עצמו מדבקותו בקב"ה, מיד "ועבדתם אלוקים אחרים". אין דרגת ביניים בין שני הקצוות. זהו שנאמר (ישעיה נה) "כי לא מחשבותי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכיי" – כאשר המחשבה אינה דבוקה בקב"ה, נעשה מיד "ולא דרכיכם דרכיי".

(צוואת הריב"ש)

מי בעל השפעה

יש צורך בדבקות תמידית כדי לזכור שאין עוד בעל כוח בעולם מלבד הקב"ה. ברגע שנפסקת הדבקות – האדם מרגיש שגם כוחות הטבע הם בעלי השפעה ויש להתחשב בהם.

(הרבי מליובאוויטש)

חינוך לעתיד

"ולמדתם אותם את בניכם... בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" (דברים יא, יט). התורה הטילה חובה על האבות ללמד את בניהם ולחנכם לתורה, לא רק "בשבתך בביתך", אלא גם "ובלכתך בדרך" – שגם "בלכתך בדרך", בצאתם מביתם, יתנהגו על-פי החינוך שחינכת אותם.

(חמ"ס סופר)

"לחיים, רבי!"

הידיעה התקבלה כשורה מרנינה בלבו של רבי לוייצחק שניאורסון, רבה של העיר יקטרינוסלב (כיום דנייפרופטרובסק) שבאוקראינה, אביו של הרבי מליובאוויטש. הוא שהה בגלות קשה בצ'אלי הרחוקה, לאחר שנעצר בידי המשטרה החשאית הרוסית בשנת תרצ"ט (1939), בעוון קיום היהדות, ונגזרו עליו חמש שנות הגליה.

תנאי החיים של הרב, ולאחר מכן של רעייתו, הרבנית חנה, שהצטרפה אליו, היו קשים ממש. הם שהו בכפר מבודד ולא מפותח, ונאסר עליו לצאת מתחומו. הם סבלו מפגעי מזג האוויר הקיצוני ומרעב. אט־אט הורע מצב בריאותו של הרב. גופו נעשה כחוש ופניו חיוורים. אך רוחו הייתה איתנה. הוא עשה ככל יכולתו לחזק את היהודים המעטים שהיו במקום ולעודד את רוחם במצבם הקשה.

זה היה בחורף תש"ג (1943). גלי קור קשים פקדו את האזור. אלה הצטרפו לרעב המתמיד שהציק לכול והפיל חללים רבים. מחלת טיפוס התפשטה ועשתה שמות בקרב הגולים. מדי יום נודע על עוד גולים שנפחו את נשמתם בייסורים קשים.

אחד ממכריהם של רבי לוייצחק והרבנית היה יהודי מהעיר פולטובה שבאוקראינה, שאף הוא הוגלה בעוון הפצת יהדות. 'חטאו' היה - שיעור יומי ב'עין יעקב' שמסר בבית הכנסת שבעירו. דיי היה בכך להאשימו. בצ'אלי הורע מצבו. האיש כמעט גווע ברעב, ונאלץ לפשוט יד ולבקש נדבות מיהודים ומלאי־יהודים.

יום אחד פגשו אותו רבי לוייצחק ורעייתו בתור לחלוקת לחם. הרב שמח על ההזדמנות לשוחח עם יהודי בדברי תורה, ובין השניים החל שיח שנעשה נלהב מרגע לרגע. הדיבורים הקולניים משכו את תשומת לב שאר העומדים בתור. הרבנית חששה מכך ופנתה אל האיש בבקשה להנמיך את קולו. "יש כאן 'עין רואה ואוזן שומעת', רמזה.

"המשטרה החשאית", ענה האיש נחרצות, "אינה 'בעלת הבית' שלי. מי ששלח אותי לכאן הוא הקב"ה".

לזמן מה הצטרפו אל האיש אשתו ובנו הצעיר. הבן הועסק כשוליה אצל סנדלר בכפר סמוך, והפרוטות שהשתכר הקלו מעט את מצבם הכלכלי של הוריו. לאחר זמן נשברה האישה. בעלה כבר היה חולה, והיא

נטשה אותו וחזרה עם בנם לביתם.

היהודי נותר בודד ועזוב. רבי לוי יצחק חש רחמים על האיש, אסף את כוחותיו הדלים וצעד חמישה קילומטרים כדי לבקרו. שם גילה שמצבו הבריאותי הורע מאוד. הוא שוחח עם הרופאים, אחד מהם גולה בעצמו, ודיבר אל ליבם לטפל היטב

בחולה האומלל.

אלא שבתוך ימים השיב היהודי את נשמתו לבוראה. עכשיו החל רבי לוי יצחק לפעול להבאתו לקבר ישראל. ראשית שוב צעד אל בית הרפואה, ושם הצליח להשיג את הבטחת הרופא להחזיק את גופת הנפטר שלושה ימים.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

שלמות היראה

הגאולה מזוהה עם בניין ירושלים - "בונה ירושלים ה', נדיחי ישראל יכנס". תורת החסידות מסבירה שחורבן ירושלים הגשמית נבע מחורבן "ירושלים" הרוחנית. המילה "ירושלים" מורכבת מצירוף המילים "יראה שלם". ירושלים מבטאת אפוא את שלמות היראה. כאשר היראה נחרבה ונוצרה פריקת עול מלכות שמים - אירע גם החורבן הגשמי. לכן חשוב לחזק את יראת השמים, כדי לתקן את "ירושלים" הרוחנית, ומזה יבוא גם בניין ירושלים כפשוטם של דברים.

כאשר משה רבנו מעורר את בני ישראל לירא מהקב"ה, הוא אומר: "ועתה ישראל, מה ה' אלוקיך שואל מעמך, כי אם ליראה את ה' אלוקיך". מזה נשמע שיראת ה' היא דבר קטן ופשוט. ושאלת על כך הגמרא (מגילה כהא): "מכלל דיראה מילתא זוטרתיה היא?!" [=מכאן עולה שיראה דבר קטן היא?!]. משיבה הגמרא: "אין, לגבי משה רבנו מילתא זוטרתיה היא" [=כן, לגבי משה רבנו דבר קטן היא].

הגמרא אף מביאה משל: "משל לאדם שמבקשים הימנו כלי גדול ויש לו, דומה עליו ככלי קטן. קטן ואין לו - דומה עליו ככלי גדול". כלומר, גם אם הדבר גדול הוא, אבל הוא מצוי ברשותו של האדם, נחשב הדבר בעיניו דבר קטן.

קל בזכות משה

שואל על כך רבנו הזקן בספר התניא (תחילת פרק מב): לו היה הקב"ה אומר למשה רבנו שהוא תובע ממנו שתהיה לו יראת שמים, הייתה מובנת תשובת הגמרא שלגבי משה זה דבר קטן; אבל הלוא התביעה מופנית לכל יהודי. התורה אומרת: "ועתה ישראל, מה ה' אלוקיך שואל מעמך". מהו אפוא התירוץ שלגבי משה זה דבר קטן?

מסביר רבנו הזקן, ש"כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחינת משה רבנו עליו השלום". בכל יהודי ויהודי יש משהו ממש רבנו, ובכוח הניצוץ הזה של משה, השוכן בנפשו של כל יהודי, אפשר לומר לכל יהודי כי יראת שמים היא "מילתא זוטרתיה" לגביו.

לאחר מכן מוסיף רבנו הזקן ואומר: "יעוד זאת יתר על כן, בכל דור ודור יורדין ניצוצין מנשמת משה רבנו ע"ה ומתלבשין בגוף ונפש של חכמי הדור, עיני העדה, ללמד דעת את העם ולידע גדולת ה' ולעבדו בלב ונפש". גם אם קשה לכל יהודי לעורר בעצמו את הניצוץ של משה שטמון בנפשו, הוא יכול להיות קשור לצדיקים, חכמי הדור, עיני העדה, שבהם מתלבש ניצוץ גדול יותר של משה רבנו, והם יגלו בליבו את יראת ה'. כך נעשית יראת ה' בבחינת דבר קטן, הקרוב לכל יהודי.

מקור הכוחות

רבנו הזקן מדגיש שההתלבשות של ניצוץ משה בקרב חכמי הדור היא "בגוף ונפש". כלומר, הכוח האלוקי המיוחד של משה רבנו קיים הן בגופם הן בנפשם של צדיקי הדורות. מזה למדו חסידים, שאת ההשפעה של הצדיק צריך לקבל הן מגופו הן מנפשו: מנפשו מקבלים השפעה עליידי תורתו וכל יתר השפעותיו הרוחניות, ומגופו מקבלים שפע עליידי ראיית פניו, כי בראיית פני הצדיק מקבלים גם כן כוחות רוחניים, הנובעים מאותה התלבשות של ניצוצות מנשמת משה רבנו בגופו.

ואם כך בכל הצדיקים שבכל דור ודור, הרי התלבשות זו של נשמת משה היא ביתר שאת וביתר עוז בקרבו של צדיק הדור, נשיא הדור, שעליו אמרו חז"ל (בראשית רבה נוז): "אין דור שאין בו כמשה", שבו מתלבשת נשמת משה רבנו (ראה לקוטי שיחות כרך כו, עמ' 7). עליידי התקשרות זו אנו יכולים לקבל את הכוחות הדרושים כדי שיראת ה' תהיה גם אצלנו בבחינת "מילתא זוטרתיה", וכך נחיש את הגאולה.

בית עלמין יהודי לא היה במקום, ורבי לוייצחק החל להוגיע את מוחו במחשבה כיצד לקבור את האיש. מובן שמעשה כזה היה כרוך בעבירה על החוק, במיוחד ל'עברייני' גולה הנתון למעקב.

רבי לוייצחק לא נרתע. הוא הלך לדואר ושיגר מברק לקהילה היהודית הקטנה שבעיירה קזיל אורדה. הוא ביקש לשלוח נציג כדי לטפל בקבורת היהודי. מטעמי זהירות ציין את שמו הפרטי בלבד וקיווה שהמסר יובן.

למחרת בא השליח מקזיל אורדה - רב המקום בכבודו ובעצמו. הוא היה יהודי בוכרי, שבשעות היום צחצח נעליים לפרנסתו ובערב חלק עם בני הקהילה את הידע המועט שהיה לו. ליווה אותו איש החברה קדישא, יהודי קוזי גדול גוף, שלא ידע לקרוא לשון הקודש, אך היה ירא שמים גדול.

השניים היו מצוידים בכל הדרוש: בד פשתן לתכריכים וקרשים לארון קבורה. ה'גבאי' סיפר שבנו קצין בצבא, וסיפק לו את החומרים היקרים. הם ביקשו מרבי לוייצחק הוראות כיצד לנהוג.

תחילה פנו לבית הרפואה, כדי לברר שאכן המת לא נמסר לקבורה. "אם הבטחת דבר מה לשניאורסון", אמר הרופא, "לא אפר את הבטחתי!".

הם יצאו אל השדה, למצוא חלקת אדמה מתאימה לקבר. כשאיטרו את מבוקשם הלך רבי לוייצחק לבית הרפואה לבקש 'מחילה' מהנפטר, ולאחר מכן מיהר להסתלק מהמקום, כדי שנוכחותו החשודה לא תשבש את המשימה.

אחר הצהריים נכנסו שני היהודים לביתם של הרב והרבנית. פניהם נהרו באושר. "תודה, רבי, שזיכית אותנו במצווה היקרה!", הודו נרגשות לרבי לוייצחק. המשימה הוכתרה בהצלחה. היהודי הגולה בערבות קזחסטן בא למנוחת עולמים בקבר ישראל.

עיני איש החברה קדישא נצצו בהתלהבות של קדושה. הוא ביקש לבטא את המיית ליבו, אך בורותו עמדה לו לרועץ. בסופו של דבר לחץ את ידו של רבי לוייצחק בחווקה, והסתפק במילים היחידות שידע בלשון הקודש: "לחיים, רבי!".

רבי לוייצחק עצמו נפל למשכב, ולאחר ייסורי גוף ונפש קשים השיב את נשמתו הטהורה ליוצרה בכ' במנחם־אב תש"ד (1944).

(על־פי יומנה של הרבנית חנה שניאורסון נ"ע)

יש חדש: חיים חדשים

פרטים החלטתי לנסוע לשם. סידרו לי מיטה בשיבת 'תורת החיים' של הרב שמואל טל. ליל שמחת תורה נכנסתי לבית הכנסת שבו נערכה הסעודה. במרכז השולחן ישב רב, ואחר כך נודע לי שזה הרב יחזקאל סופר. הוא ריתק את הקהל ואותי. מדי פעם הרים את כוסית הוודקה שלפניו ואמר 'לחיים' עם המשתתפים."

את הלילה הזה יצחק איתן אינו שוכח. הוא החנה את הרכב ה"צה"ל בבית אל, ומפקדו יצא ממנו לפגישה ביטחונית. השעה הייתה אחת עשרה בלילה, בחודש תשרי תשס"ה. בזמן ההמתנה הוציא עלון שנתן לו מישוהו, הדליק את התאורה הפנימית ברכב והחל לקרוא.

זה היה גיליון 'שיחת השבוע'. עיניו של יצחק נפלו על ידיעה במדור 'יש חדש', שבה נמסר כי "הקפות והתוועדויות חסידיות יהיו בשמחת תורה גם בנווה דקלים שבגוש קטיף... יממה שלמה של שמחה והתעלות הנפש". בסוף הידיעה ציון מספר טלפון, ויצחק חייג אליו. "באותם ימים התחילו לדבר על פינוי רצועת עזה, וחשתי רצון להכיר מקרוב את המתיישבים", הוא מספר. "לא הייתי דתי, אבל היה בי רצון להזדהות איתם ולהכירם."

סטיגמה שהתנפצה

יצחק לא ממש הבין את התוכן החסידי, אבל משהו באווירה משך אותו. "הרב סופר עודד את המתיישבים וחיזק את רוחם. לימים הבנתי שהשתתפתי בהתוועדות חסידיות", הוא מתייך.

עשרים וארבע שעות מרוממות עברו על יצחק. בדרכו לביתו, במוצאי החג, התפנה לעכל את החוויה. "הייתה לי סטיגמה על הציבור הדתי, על המתיישבים. פתאום הכול התנפץ מול עיניי. הרגשתי שכל הסדנאות שעברנו לקראת הגירוש היו למעשה שטיפת מוח."

סירב להשתתף בגירוש

החוויות מהשבת בנווה דקלים נחקקו בלבו. "הצעתי גם לחבריי לחוות את החוויה, ומדי פעם בפעם נסענו לעשות שם שבתות, אצל שליח חב"ד, הרב יגאל קירשנזפט. במקביל הושפעתי מהספר 'הדרך לחיים של משמעות'

התוועדות ראשונה

מראהו של יצחק (33), חסיד ברסלב המתגורר בצפת, אינו מסגיר את סיפורו. הוא נולד בקריית הרצוג בבני ברק ועבר מסלול רגיל של צעיר ישראלי. אין לו זיכרונות דתיים מימי ילדותו. "בחופשות מהצבא הייתי עובד בים בשבת", הוא נזכר בעצב.

המהפך התחולל בלבו בעקבות אותה ידיעה קטנה. "חייגתי למספר הטלפון ולאחר ששמעתי

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תזכורת לברכה

שאלה: האם יש חובה להזכיר בסעודה ציבורית לברך ברכה אחרונה?

תשובה: בסעודה ציבורית, בקידושים, בשמחות, באזכרות, בהתוועדויות וכדומה, רצוי שאחד המסובים יזכיר לציבור לפני סיום הסעודה לברך ברכה אחרונה. ואם זה ציבור שרגילים להוציא ידו חובה, רצוי שאדם שנתחייב בברכה יברך בקול רם, וידאג שהנוכחים יאזינו ויענו אמן.

הרבי מליובאוויטש נהג בסיום ההתוועדויות להכריז שכל מי שאכלו כשיעור ודאי יברכו את הברכה שנתחייבו בה. לפעמים הזכיר שברכת 'מעין שלוש' יש לברך בישיבה.

תקדים מעניין לנוהג זה מצאנו אצל רבנו משה איסרליש (הרמ"א), בעל ה'מפה' על השולחן

הכול בזכות ידיעה קטנה. יצחק איתן

(מתורת הרבי מליובאוויטש) שהיה בספרייה בבסיס. בשבתות בנווה דקלים התחברתי לשיבת 'תורת החיים'. אירועי הגירוש טלטלו אותו. "אני מודה לה' שלא נטלתי שום חלק בגירוש. הרגשתי שאסור לי לעשות את זה."

לאחר שהשתחרר מהצבא התחזק בשמירת תורה ומצוות והתחבר לתורת ברסלב. הוא הקים משפחה, וכיום הוא אב לשני ילדים. את 'שיחת השבוע' הוא מקפיד לקרוא באדיקות. "בכל פעם שאני נוטל לידי את הגיליון עיניי נופלות על הידיעה השלישית בטור השמאלי, המקום שבו הופיעה הידיעה ששינתה את חיי."

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציין' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציין' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

ערוך, מלפני כ-450 שנה). בזמן שבני קהילתו, קראקוב, אכלו בבתיהם את סעודת פורים היה עובר מחופש בסעודות ומזכיר "להתפלל ערבית בזמנה".

והלוא תפילת ערבית במקורה תיקונה חז"ל כ'רשות', ורק במרוצת הדורות קיבל אותה עליו עם ישראל עליו כחובה. קל וחומר לברכת הנהנין, שתמיד הייתה 'חובה'.

בימי הבעש"ט כתב הגאון רבי ישעיה פיק'ברלין ש"מצווה על כל אחד מהמסובין להיות כזרז ומזכיר לחברו, טרם ישכח וילך לו".

פעמים שסיים הרבי באמירה לקב"ה, שהגיע הזמן לברך 'ברכה אחרונה' על הגלות...

מקורות: שאלת שלום לשאילתות פ' יתרו ס"ק סו. לב העברי ח"א עמ' ד אות ב (ירושלים תש"נ). תורת מנחם חכ"א עמ' 129. שלחן מנחם ח"א ס' קכה, וש"נ.

לקרוא ולדעת

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
  - כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?
- לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

אוצר בבית

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל העדות

סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020

